

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 2. 12. 1955, sp. zn. 1 Tz 291/55

Číslo:

Právní věta:

Zahraniční rozhlas „Svobodná Evropa“ je organizací rozvratnou, nikoliv jen podvratnou. Dodání štvavých zpráv této rozhlasové organizaci s úmyslem, aby jejich obsah byl vysílán, je proto velezrádným spolčením podle § 78 odst. 2 písm. a) tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 02.12.1955

Spisová značka: 1 Tz 291/552

Číslo rozhodnutí: 13

Číslo sešitu:

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obviněný, který pochází z rodiny středního rolníka, se přiřadil na stranu kulaků, horlivě poslouchal cizí štvavý rozhlas a měl nepřátelský poměr k lidově demokratickému zřízení. Při jedné relaci štvavého vysílače „Svobodná Evropa“ zachytil obviněný krycí adresu tohoto vysílače a sestavil několik nepravdivých zpráv o poměrech v našem státě, o naší vládě a prezidentu republiky a odeslal je na onu krycí adresu. K dopisu připojil žádost, aby ho navštívil zahraniční agent a převedl ho do nepřátelského zahraničí, při čemž také uvedl krycí jméno pro sebe. Když zakrátko na to „Svobodná Evropa“ dala ve vysílání najevo, že zpráva na krycí adresu došla a že očekávají další, sestavil obviněný novou zprávu, v níž hanobil naši vládu, zkresloval význam připravovaných tenkrát voleb do národních výborů a opětně žádal o vyslání agenta za účelem ilegálního převodu do nepřátelské ciziny.

Tento druhý dopis byl zadržen bezpečnostními orgány.

Krajský soud v Jihlavě uznal obviněného vinným trestným činem sdružování proti republice podle § 80 odst. 1 a 2 písm. b) tr. zák. (spáchaným za okolnosti zvláště přitěžující). Krajský soud dospěl k přesvědčení, že obviněný je normálně rozumově vyspělý, že věděl, že „Svobodná Evropa“ potřebuje různá sdělení pro štvavé relace namířené proti našemu lidově demokratickému zřízení a že je využívána jako zvláště nebezpečná organizace zrádnou emigrací k masovému působení jak na přímé vnitřní nepřátele republiky, tak i na kolísavé živly ve státě za účelem narušování socialistické

výstavby státu a vzbuzování nedůvěry v lidově demokratické státní zřízení, a dále že obviněný věděl též, že by po ilegálním přechodu státních hranic byl zapojen do protistátní podvratné činnosti proti republice a že by byl dotazován na různé okolnosti, kterých by zrádná emigrace použila proti našemu státu. Krajský soud posoudil vysílač „Svobodná Evropa“ jakožto organizaci podvratnou ve smyslu § 80 odst. 1 tr. zák. a jednání obviněného jakožto zúčastnění se činnosti takové organizace podle § 80 odst. 1 (zřejmě alin. 2) tr. zák., při čemž zvláště přitěžující okolnost soud shledal v tom, že u „Svobodné Evropy“ jde o organizaci zvláště nebezpečnou.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou nejvyššího soudu zrušil rozsudek krajského soudu a tomuto soudu nařídil, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Předseda nejvyššího soudu ve stížnosti pro porušení zákona v podstatě uvádí, že rozhlasová stanice „Svobodná Evropa“ je organizací, která v amerických službách a ve službách československé zrádné emigrace usiluje o rozvrácení našeho lidově demokratického státního zřízení, zaručeného ústavou, že se dále obviněný s touto organizací, znaje její rozvratný charakter, spolčil za účelem pozdější velezrádné činnosti a že tedy jednání obviněného nutno kvalifikovat jako trestný čin velezrady podle § 78 odst. 2 písm. a) (odst. 1 písm. c)] tr. zák.

Stížnost pro porušení zákona je důvodná.

Rozhlasová stanice „Svobodná Evropa“ je organizací, která v amerických službách a ve službách československé zrádné emigrace jednak vyzývá ve svých relacích různé nepřátelské elementy a kolísavé živly k diversím a teroristickým akcím a ke špionáži, jednak takové akce usměrňuje nebo přímo řídí, a to vše k tomu cíli, aby naše lidově demokratické zřízení bylo přímo rozvráceno (nikoli pouze oslabeno) a aby v naší vlasti byla znovu nastolena vláda kapitalistů. Toto vše je obecně známo široké veřejnosti z mnoha procesů publikovaných v tisku i rozhlasu i z novinových článků a bylo to nepochybně také známo obviněnému, který je podle správného zjištění krajského soudu rozumově vyspělý a který má více než průměrné vzdělání. Krajský soud se proto mýlí, když hodnotil činnost této rozhlasové stanice pouze jako činnost podvracející samostatnost, ústavní jednotu a územní celistvost republiky, její lidově demokratické státní zřízení a společenský řád, které jsou zaručeny ústavou, ačkoliv zároveň uvádí, e jde o organizaci zvláště nebezpečnou, která je řízena zrádnou migrací.

Obviněný, který podle zjištění krajského soudu byl nepřitelem lidově demokratického zřízení, se zasláním uvedených zkreslených zpráv, které byly „Svobodnou Evropou“ „s díky“ přijaty, se zapojil do rozvratné činnosti zrádné emigrace a tak se se zrádnou emigrací spolčil k pokusu o rozvrácení lidově demokratického státního zřízení zaručeného ústavou, tedy dopustil se trestného činu velezrady podle § 78 odst. 2 písm. a) [odst. 1 písm. c)] tr. zák. V tomto spolčení pak pokračoval dalším dopisem se zprávami, který však nedošel na místo určení. Při tom žádost obsaženou v obou dopisech adresovaných „Svobodné Evropě“, aby byl vyslán do ČSR agent, který by převedl obviněného do nepřátelské ciziny (kterážto žádost je spolehlivým svědectvím toho, že obviněný si byl jasně vědom rozvratného charakteru uvedené organizace a jejího přímého spojení se zrádnou emigrací), nutno hodnotit v rámci uvedeného spolčení jako přípravné jednání směřující k tomu, aby se obviněný po přechodu hranic mohl v cizině spolčit s dalšími osobami k pokusu o rozvrat našeho lidově demokratického zřízení.

Ježto krajský soud hodnotil činnost obviněného toliko jako trestný čin sdružování proti republice podle § 80 odst. 1 a 2 písm. b) tr. zák., porušil zákon v ustanoveních § 78 odst. 2 písm. a) a § 80 odst. 1 a 2 písm. b) tr. zák.